

DRAGØR KOMMUNES TURISMESTRATEGI 2023-26

INDLEDNING

Retningen for turismen i Dragør sættes via en håndtering af turismen gennem denne turismestrategi, der medvirker til at sikre en bæredygtig udvikling for turismeerhvervet og bidrager til et levende miljø kulturelt, socialt og økonomisk. På den måde bliver turismen til glæde for både beboere, erhvervsliv og kommunens økonomi og sikrer, at byens borgere kan leve i byen så ugenert som muligt, fordi strategien giver et bud på, hvorledes Dragør kan guide sine besøgende mere jævnt ud til alle kommunens seværdigheder.

BAGGRUND OG FORMÅL

Fra 2019 og fremefter har både åbningen af Armarminoen og forberedelserne med at få Den gamle By på UNESCOs verdensarvsliste været med til at sætte spørgsmålstegn ved begrebet turismens positive og negative sider, blandt andet ved at sætte spot på turismens negative bivirkninger på den levende by og borgerne. Udkommet af alle de diskussioner ovennævnte medførte blev, at der var bred opbakning til, at en kommende turismestrategi skal være mere orienteret mod *destination management* end *marketing*. Vi skal kunne rumme, og kunne håndtere turisterne ved at blive bedre til at styre deres ruter og adfærd i byen, fremfor at vi reklamerer for byens herlighedsværdi for at lokke gæster til.

Arbejdet med og ansvaret for turismeformidlingen ønskes lagt over til Museum Amager og besøgscentret ved havnen i Dragør Museum, hvor det ellers siden 2011 har været næsten udelukkende frivilligt baseret. Museum Amager er derfor en vigtig medspiller i udarbejdelsen af strategien. I forbindelse med vedtagelsen af kommunens budget for 2023 er der således sat midler af til at etablere en driftsaftale med Museum Amager.

Og samtidig er det vedtaget at genetablere funktionen som erhvervs- og turismekonsulent, hvilket bl.a. er med til at forbinde byens største erhverv med formidlingen for gæster og turister. I den forbindelse skal nye strukturer etableres, så derfor nedlægges Dragør Turistråd fra årsskiftet i sin øjeblikkelige form for at kunne genetableres i 2023 som byens borgers input i en form for advisory board, et borgerråd der i samarbejde med den nye erhvervs- og turismekonsulent hele tiden kan monitorere og rådgive ift. turismen og dens betydning for byens beboere og erhvervsliv. Derved kobles frivilligsektoren til lystbetonede aktiviteter og ikke til selve driften af turismeformidlingen. Det er ønskeligt, at frivilligsektorens store indsats fortsat kommer kommunen til gode, som det fx i efteråret 2022 ses i deltagelse i at arbejde med Arkitekturhovedstaden. En erhvervs- og turismekonsulent vil være den naturlige kontaktperson og bindeled til frivilligsektoren.

Fra Wonderful Copenhagens (WoCo) statistiske opsamlinger ved vi, at der på turismeområdet er en årlig omsætning på 214 mio. kr. (2019 tal), hvoraf 31 % (66 mio. kr.) kommer fra endagsbesøgende. De 69 % overnattende turister/besøgende i alle hjørner af kommunen udgør imponerende 108.041, hvoraf 36 % i 2019 var udenlandske besøgende. Coronaårene 2020 samt 2021 har betydet en drastisk fald i antallet af overnattende – til gengæld er der en ikke evidensbaseret fornemmelse af, at antallet af en-dags besøgende er steget betragteligt, ikke mindst pga. Amarminoen. En dejlig spadseretur, som man danskere i mangel af rejsemuligheder fandt frem til under pandemien. Således var der i 2021 kun ca. 82.000 overnattende gæster, hvoraf kun 18 % var fra udlandet. I 2022 er estimeret, at vi er tilbage på 2019-niveau, og der peges på, at navnlig Tyskland, Holland og Frankrig er vækstmarkeder.

Som det gælder for Københavnsområdet generelt, er der således et behov for et comeback. WoCo har etableret projektet Comeback Copenhagen for at gendanne turisme-erhvervets omsætning. For Dragørs vedkommende er der behov for et mere behersket comeback, der tager hensyn til både erhvervet og indtjeningen på den ene side og byens borgere og ønsket om privatliv på den anden. Etableringen af driftssamarbejdet med Besøgscenteret samt en erhvervs- og turismekonsulent, der med et omdannet turistråd som rådgivende organ kan være et nyt bindeled til frivilligsektoren, kan honorere disse balancerede ønsker.

Dermed har Dragør kommune også valgt at arbejde strategisk med turisme som et *place branding* værktøj overfor nye virksomheder, arbejdskraft og borgere, hvor turismestrategien medvirker til at sikre en skarp kernefortælling, styrke positioner for kommunen, som fx natur og historie, og et brand, der kan bruges bredere i kommunen som løftestang for andre områder.

INFRASTRUKTUROVERSIGT

For at kunne danne sig et overblik over mulighederne for ruter og attraktioner i Dragør, er der behov for en prioritering af infrastrukturindsats for at løse en udfordring inden for krydstogtturisme.

Det er på nuværende tidspunkt således, at der ikke skal arbejdes videre med betalingsparkering eller større ændringer omkring biltrafik på fx Kongevejen eller Vestgrønningen. Til gengæld er der et ønske om, at krydstogt- og masseturisternes busser skal dels placeres et stykke vej fra centrum, og dels skal betale for deres parkering.

Derfor skal der laves en "Massehåndteringsplan" i løbet af 2022-23, der kan anvise turistbusplaceringer og – afgifter til etablering med sæson 2023.

Der står i øjeblikket i Dragør to by-oversigtsskilte, der kræver en opdatering. Det er hhv. på Stejleparkerings udkørsel ved havnen og ved bænken på Nordre Væl, gemt godt af vejen i buskads. Begge skilte bør opdateres, og de skal henvise tydeligere til Besøgscentret, såfremt strategiens handlingsplaner godkendes. Et større skilt ville ikke kræve meget andet end henvisningen til Besøgscentret på havnen samt en app-QR kode til download af destinationsappen.

Matchkatalog

Et matchkatalog, der indeholder et match mellem turister og ruter, skal udarbejdes. Med dette katalog tænkes i fortsættelsen af den "personas", som arbejdsgruppen vedr. turismestrategi udarbejdede og fremlagde på et velbesøgt borgermøde den 17. februar 2020 i Borgerforeningen, hvor forskellige typer af turister var blevet identificerede, og hvorfor der kan matches mellem forskellige tilbud og de forskellige turisttyper.

De fire først prioriterede kategorier af turister i ovenstående rapport er Kultur- og naturturister, Kvalitetsturister, Familieturister samt Sejlerturnisterne. Den sidste kategori af turister har deres indgang til Dragør gennem havnen og er derfor ret forudbestemte, og som sejlerturnist bliver man typisk efterfølgende noget andet, typisk i kategori 1 eller 2. Derfor er ruterne som udgangspunkt skabt for at matche disse tre kategorier. Tilsvarende er der i ovenstående afsnit om infrastruktur henvist til de sidste to af de otte kategorier, der skal håndteres særskilt for at begrænse oplevelsen af netop disse turisttypers besøg i byen.

Matchkataloget fungerer som en guide til hvilke attraktioner, der er interessante for hvilke turister og understøtter mulighederne i Dragør jf. næste afsnit.

RUTER & ATTRAKTIONER

For at skabe oplevelsesruter er der udarbejdet ganske få og prioriterede ruter rundt til Dragørs attraktioner, og i handlingsplanen som følge af turismestrategien skal der udarbejdes et konkret kort over ruterne og attraktionerne, herunder *rækkefølgen* – fra tue til tue så at sige, så turisten kan følge en bestemt oplevelse. Fx Hollændertiden i St. Magleby, Naturoplevelsen – fra Strandenge til Naturpark Amager etc. Ruterne udvikles videre i VisitDragør, primært i appen, i det "mobile first" tendensen i tiden. Slutproduktet ved dette forløb vil resultere i et kort over ruter og attraktioner i Dragør, som efterfølgende skal understøttes af handlinger for at blive de foretrukne. Det skal bemærkes, at ruterne er definerede for at kunne fordele turister rundt i byen, og ikke for at lave en udtømmende fortegnelse over seværdige ting og oplevelser. Og så er det vigtigt at understrege, at besøgende altid skal kunne kombinere elementer. Altså kunne plukke og sammensætte på ny, så det skræddersys til den enkeltes ønsker og behov. Matchkatalog er således kun et forslag.

På de digitale medier vil det være nødvendigt at lave de enkelte elementer som en del af ruten, der således genererer en sammenhængende oplevelse, men også som enkeltstående brikker, hvor gæsten selv kan flytte rundt og lave nye ruter, hvis dette er ønskeligt.

De tre temaer med ruter er Natur, Kultur og Sport. Det er prioriteret at vælge få og ikke alle mulige destinationsruter, der til gengæld kan prioriteres i deres helhed. Rutedestinationerne og deres stationer ses i bilag 1, men listes kort her:

Natur

Armarminoen 1 heldagstur
Armarminien ½ dagstur

Kultur

Hollænderne i Store Magleby (½ dag)
Københavns Forsvar (1 dag)
Den gamle By i Dragør (1 dag)

Sport

Kongesport
Hollænderhallen

ORGANISERING

Som et led i Dragør Kommunes engagement i turismehåndteringen er det nødvendigt med kommunale tiltag for at kunne bidrage i forhold til tanken om *destination management*.

Derfor indgås der aftale med Museum Amager om fortsat drift af Besøgscenteret ved havnen/Dragør Museum. En professionalisering af formidlingen i et besøgscenter vil øge sandsynligheden for opfyldelsen af Turismestrategiens hensigt, herunder især målet om at guide turister de ønskede steder hen, så turister og faste beboere kan nyde gavn af hinanden frem for, at turismen er til gene.

Aftalen mellem Dragør Kommune og Museum Amager betyder, at museet fremover står for driften af Besøgscenteret og styrer den del af den kommunale turismeopgave, der handler om formidling og guidning af turisterne sammen i et fortsat godt samarbejde med et nyt Dragør Turistråd og dygtige frivillige.

Samarbejdet betyder et samarbejde, der primært betyder ansættelse af den daglige leder, der står for et åbent besøgscenter fem måneder hen over sommerhalvåret samt understøtter frivillige, folder mm. Der er en betydelig synergi ved, at Museum Amager driver besøgscenteret, da både professionel, operationel og formidlingsmæssig viden er samtidigt til stede.

Besøgscenteret ligger på havnen. Som for alle kommunens områder er der behov for regelmæssig udvendig vedligehold, hvor kommunen håndtering kan medvirke til at området omkring Dragør Museum/Besøgscenteret kan fremstå pænt og professionelt og dermed være et signal til turisterne, der efterfølgende udnyttes til rutepromovering og så fremdeles.

Den eksisterende digitale platform www.visitdragoer.dk kræver ved samme lejlighed en opdatering og ajourføring. Primært er behovet ud fra mobile-first princippet at opdatere den app, som allerede nu indeholder forstadier til destinationsruter. I dag varetages og opdateres sitet af Dragør Turistråds frivillige. De gør en stor indsats, men med dagens krav til hurtig formidling og forskellige platforme er opgaven stor. Det kan være en opgave, som den kommende erhvervs- og turisme konsulent skal overtage i samarbejde med Besøgscenteret.

DRAGØR TURISTRÅD

Siden 2011 har alt turismearbejde været varetaget af frivillige, ikke mindst Dragør Turistråd. Et stort og flot arbejde har årene igennem været utrolig synligt, ikke mindst gennem turistfolderen der igen og igen har været en marketing af Dragør, der har lokket mange besøgende til byen.

Dragør Turistråd, (v. formand Axel Bendtsen), har ydermere skrevet en serie på 8 artikler, (publiceret i Dragør Nyt), hvor der gøres status over turismen i Dragør og lægges op til debat.

Emnerne i serien er:

- Fokus på bæredygtig turisme
- Dragør gamle by og havn som UNESCOs verdensarv
- Naturparken mellem de to tårne
- Rådhusårnet i København og Lodstårnet i Dragør
- Øresund på Naturkanonen
- Dragørs rige restaurations-, café- og butiksliv
- Vi er ikke et museum, men et levende miljø
- Historien med i rygsækken, når vi planlægger for fremtiden
- Strategi for bevaring – og turisme.

Artikelserien er bærende for opfattelsen og håndteringen af turismen i Dragør, og den nærværende strategi, indsats og organisering er således tegn på, at Dragør Kommune anerkender det store frivillige arbejde, der fortsat skal være en krumtap i håndteringen af turismen.

Omvendt er turisme i dag også vokset til et niveau, hvor frivilligheden er en delmængde af den samlede indsats, der så lægges over i en officiel organisering. Turistrådets indsats er fremover derfor i strategisk henseende nøjagtig lige så vigtig som hidtil med hensyn til rådgivning og forslag med mere.

FORMIDLINGSPLAN

Der skal i foråret 2023 udarbejdes en formidlingsplan, der (1) formidler de forskellige ruter, så turisttyperne kan finde vej til ønskede steder, (2) formidler ruternes attraktioner og (3) formidler god adfærd og regler. Dvs. at der skal laves endeligt rutekort inkl. formidling af "stoppet". Og en code of conduct.

Derudover skal kortet formidles via den app, som er tilknyttet Visit Dragør, og som i forvejen er gearret til ruteplanlægning.

INTERESSETER

Interesseinddragelse er vigtigt i forhold til både at give input og gode perspektiver, men også for at skabe medejerskab til strategien og accept af turisterne.

Af relevante interessenter der forventes inddraget kan nævnes:

Dragør Kommune, Dragør Turistråd, Dragør Erhverv, Dragør Turistkontor, Dragør UNESCO-Komite, Beboerforeningen for Dragør gamle by, andre foreninger, Historisk Arkiv Dragør, Kongevejens Gadelaug, Museum Amager, Naturpark Amager, kulturinstitutioner, borgere, VisitDenmark, Wonderful Copenhagen, Kulturstyrelsen m.fl.

HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er de aktiviteter, der umiddelbart skal sættes i værk som følge af den strategiske vedtagelse:

KONTRAKT MED BESØGSCENTERET/DRAGØR MUSEUM

- Samarbejdsaftale med forventningsafstemning og opgaver/snitflader Dragør Kommune samt Museum Amager
- Plan for områdets vedligeholdelse

INFRASTRUKTURPLAN:

- Busparkering inkl. afgiftsvedtagelse
- Skiltning ved Nordre Væl samt Stejleplads/Havnen samt foran besøgscenteret i en synlig højde.
- Ruterne.
  - o Det skal i den kommende periode overvejes/planlægges, hvorledes og om ruterne skal skiltes/markeeres on site
  - o Herunder også markeringer af toiletter og skraldespande

MATCHKATALOG

- Match mellem personas og ruter laves
- Målgrupperne udfindes og adresseres
- Frivillige guides instrueres ift. hensigten med destination management
- Match mellem personas og ruter laves i fællesskab mellem Kommune, Besøgscenter og Dragør Ungdomsskole
- Målgrupper udfindes og adresseres. Materiale udarbejdes

FORMIDLINGSPLAN

- Udvikling af mobile first/app til ruter planlægges
- Visit Dragoer inddrages og planlægges opgraderet

CODE OF CONDUCT – A TOURIST’S GUIDE TO CORRECT BEHAVIOUR IN THE LIVING CITY OF DRAGOER.

- Turisterne skal opføre sig korrekt i den levende by; værne om privatlivet, værne om historien, optræde med respekt for mennesker og sten. Code of Conduct udarbejdes i fællesskab mellem kommunen, Besøgscenteret og Dragør Turistråd.

RUTEDESTINATIONERNE

TEMA: NATUR

ARMARMINOEN 1 HELDAGSTUR (4-6 TIMER)

Den officielle Armarmino full-full fra København til Dragør – eller omvendt. Varighed en hel dag. Vi anbefaler, at turen starter i Dragør og ender i København.

Du har fire muligheder for at komme med bus, tog og metro til Dragør:

1. Tag metroen til Københavns Lufthavn, og tag bus 35 fra Lufthavnen mod DR Byen Station/Dragør Stationsplads.
2. Tag bus 250 S mod Dragør Stationsplads - mod nord giver linje 250S forbindelse til bl.a. Hovedbanegården, Nørrebro og Gladsaxe/Herlev.
3. Tag et Øresundstog (ØR-tog) fra f.eks. Københavns Hovedbanegård til enten Tårnby Station eller Københavns Lufthavn. Tag bus 250 S fra Tårnby Station mod Dragør Stationsplads eller bus 35 fra Københavns Lufthavn mod DR Byen Station/Dragør Stationsplads.
4. Eller tag bus 33 fra Rådhuspladsen til Dragør Stationsplads – og denne kører forbi Kongelundsfortet.

ARMARMINIEN ½ DAGSTUR (2-4 TIMER)

Armarminien er mere lokalt forankret. Den starter eller slutter ved Dragør Badehotel og Kongelundsfortet. Tag bussen til Kongelundsfortet og gå den halve Armarmino efter følgende rute:

- Kongelundsfortet (WC-mulighed)
- Kongelundsskoven
- Langehøj
- Trolden Bjarke Cirkelsten af Thomas Dambo (ved Skolevej/Fælledvej)
- Fugletårnet i Søvang
- Sylten (forplejning med WC)
- Strandengene
- Dragør Fort
- Badehotellet og slutstenen på Amarminoen

TEMA: KULTUR

HOLLÆNDERNE I STORE MAGLEBY (½ DAG, 2-4 TIMER)

- Museum Amager, Hovedgaden 4 og 12 i Store Magleby
- Sprøjtehuset/byvandring
- Gadekæret fra Matador
- Store Magleby Kirke og kirkegård

KØBENHAVNS FORSVAR (1 DAG, 4-6 TIMER)

- Forsvar i hollændertiden og skippertiden
- Middelalderen
- 2. verdenskrig og jødesejladserne
- Den kolde Krig

DEN GAMLE BY I DRAGØR (1 DAG, 4-6 TIMER)

- Dragør Besøgscenter
  - Dragør Museum
  - Dragør Havn
  - MS Elisabeth
  - Lodsbygningen
  - Ndr. Mole
  - Den gamle By – byvandring med foredrag
  - Gåserepublikken
  - Dragør Bibliotek/Sadolins Hus
  - Kongevejen – historie og forretninger
-

TEMA: SPORT

KONGESPORT

- Kite surf
  - Ridning i skoven
  - Cykling
  - Løberuter – alt fra Amarmini mod Dragør til skoven mod nord
  - Mountainbike
  - SUP
  - Kongelundskroen (pubcrawl)
-

HOLLÆNDERHALLEN

- Parkour
- Outdoorfitness
- Aktiviteter med børn fx i samarbejde med Dragør fodbold eller håndbold
- Svømmehallen
- Søbadet, også med krabbebroen for børn
- Mormorstranden
- Kajak mm. ved det maritime hus